

Aan: Gemeenteraad Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Rotterdam, 30 oktober 2022

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 15 maart 2023 zijn de Provinciale Statenverkiezingen. Ongetwijfeld zal ook in Rotterdam flink campagne worden gevoerd door vrijwilligers van politieke partijen die een gooi doen naar zetels in de Staten van Zuid-Holland. En natuurlijk zullen partijen hun best doen om gezien te worden. Zwerfie Rotterdam wil graag uw aandacht voor de manier van campagnevoeren in onze stad. Dit is het moment om daarin scherpe keuzes te maken.

Met name in de afgelopen tien jaar zijn kunststof verkiezingsborden aan lantaarnpalen in opmars en er lijkt sprake van een wedloop. Bij de laatste verkiezingen waren het er in Rotterdam alleen al ruim 50.000, blijkt uit een inventarisatie van World Port Cleanup. Een deel daarvan waait kapot of wordt doelbewust vernield, waarna plastic in het stedelijke ecosysteem terecht komt. Zwerfie heeft dit voorjaar een flink aantal borden in het water aangetroffen en verwijderd met een speciale verlengde afvalgripper. De dienst Stadsbeheer beschikt daar niet over.

We hebben ook borden of delen daarvan aangetroffen in de stadsnatuur en op de oevers van de Maas. Het ligt in de lijn der verwachting dat een ander deel met de stroming is meegevoerd en nu in zee drijft. Een aantal borden komt bij de AVR Rozenburg in de na-scheidingsinstallatie terecht en loopt daarna het risico om via handel in landen als Turkije en Indonesië laagwaardig te worden verbrand of te worden gedumpt. Het is aangetoond dat Nederlands huishoudelijk afval na export onder meer in de Middellandse zee belandt. Uit onderzoek blijkt dat maar liefst 30 tot 40 procent van alle nieuw geproduceerde plastics op een zeker moment in het leefmilieu terecht komt. Verkiezingsborden zullen daarop naar alle waarschijnlijkheid geen uitzondering zijn.

Zoals u wellicht weet breekt plastic niet af in de natuur en kan het onderdeel worden van de voedselketen. Dieren gaan eraan dood of raken erin verstrikt. Plastic is aantoonbaar aanwezig in de lucht die wij inademen en in voedsel dat wij consumeren. De kleinste deeltjes kunnen celwanden in het menselijk lichaam doordringen. Wat dit betekent voor de gezondheid is in onderzoek.

Gelukkig zit Rotterdam niet stil. Uw raad heeft beleid vastgesteld om afval in de Rotterdamse wateren in 2030 met 90 procent te reduceren. In 2050 wil Rotterdam zelfs een stad zijn zonder afval, dus ook zonder zwerfafval. Wij doen een klemmend beroep op uw raad om hierin óók zelf verantwoordelijkheid te nemen. Zwerfafval bestaat uit een veelheid aan dingen, waarvoor niet één alomvattende oplossing bestaat. Per subcategorie is maatwerk nodig. Wij spreken u in deze brief daarom aan als afzender van één van de bronnen van zwerfafval, namelijk van kunststof sandwichborden. Hierop heeft u direct invloed.

Zoals bekend is voor politieke partijen in Rotterdam een uitzondering gemaakt om zonder vergunning sandwichborden te mogen plaatsen in de buitenruimte. Wij willen u adviseren om politieke partijen niet langer deze bevoorrechte positie te verlenen. Het is voorstelbaar dat dit een gevoelig onderwerp is binnen uw fractie en partij en daarvoor hebben wij alle begrip. Daar staat tegenover dat meerdere politieke partijen aan ons hebben laten weten zich in de concurrentiestrijd verplicht te voelen borden te plaatsen, maar daar vanuit oogpunt van duurzaamheid niet achter te kunnen staan. Naar ons idee is de tijd rijp om de wedloop te doorbreken en een gelijk speelveld te creëren voor alle politieke partijen tegelijk, waardoor concurrentievoordeel -of nadeel niet aan de orde is en wij afscheid kunnen nemen van de relatief nieuwe traditie om de straten vol te hangen met kunststof.

Er zijn genoeg argumenten om te stoppen met verkiezingsborden. De plastic borden leiden zoals gezegd tot zwerfafval en kosten de partijkassen veel geld (dat ook besteed kan worden aan bijvoorbeeld online campagne). Ook valt over de effectiviteit te twijfelen. De ChristenUnie heeft bij de afgelopen raadsverkiezingen bijvoorbeeld als enige partij geen borden geplaatst en won in Rotterdam 0,4 procentpunt. Opkomst-bevorderend lijken de verkiezingsborden eveneens niet te zijn als je kijkt naar de historisch lage opkomst in Rotterdam bij de laatste raadsverkiezingen. Wel is uit de reclamewereld bekend dat zwerfafval op straat met een bedrijfsnaam erop een negatieve associatie oproept en het tegengestelde effect heeft, namelijk afkeer van een merk. Terug naar de vroegere houten aanplakborden en de 'plakoorlog' is naar ons idee een goede mogelijkheid. Daarmee kun je aan bewoners prima kenbaar maken dat de stembusgang eraan komt.

Vanuit de community van zwerfafvalrapers kan ik zeggen dat het nemen van bronmaatregelen (geen zwerfafval dus) altijd het beste is. Wat er niet ligt, hoeft niet opgeraapt te worden en kan ook nooit in ons ecosysteem achterblijven. Namens onze ruim 150 vrijwilligers wil ik u vragen om in de gemeenteraad te besluiten om vanaf de komende verkiezingen de uitzonderingspositie voor politieke partijen te schrappen en te stoppen met het plaatsen van kunststof borden in de openbare ruimte. Wij hopen van harte op uw steun bij het schoon houden van Rotterdam!

Hoogachtend en met schone groet,

Ivo Rodermans,
Namens Zwerfie Rotterdam

